

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 4Cdo/1190/2015                 |
| Identifikačné číslo spisu: | 1305219981                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 24.05.2016                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Edita Bakošová           |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2016:1305219981.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu P., bývajúceho v O., zastúpeného JUDr. Evou Kubaskou, advokátkou v Bratislave, Miletičova č. 3/A, proti žalovanej Ing. arch. I., bývajúcej v O., zastúpenej Mgr. Branislavom Dufalom, advokátom v Bratislave, Palisády č. 36, o určenie vlastníctva a vydanie časti pozemku, vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 13 C 278/2005, o dovolaní žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo 7. mája 2015 sp. zn. 9 Co 144/2014, takto

### rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

### Odôvodnenie

Žalobou doručenou Okresnému súdu Bratislava III 20. decembra 2005, po úprave petitu sa pôvodní žalobcovia (B. a Q.) domáhali určenia, že sú vlastníckmi spornej časti pozemku o výmere 21 m<sup>2</sup>, určenej zameraním podľa súdom nariadeného znaleckého posudku geometrickým plánom z pôvodných pozemkov, parc. č. XXXX/X, ostatné plochy o výmere 87 m<sup>2</sup> a parc. č. XXXX/X, záhrady o výmere 91 m<sup>2</sup>, nachádzajúcich sa v katastrálnom území Y., zap. na LV č. XXXX. Zároveň žiadali, aby súd uložil žalovanej povinnosť vypratať spornú časť pozemku o výmere 21 m<sup>2</sup>, ktorú neoprávnene užíva a uložil jej povinnosť nahradiť im trovy konania.

Okresný súd Bratislava III rozsudkom z 21. apríla 2010 č.k. 13 C 278/2005-254 žalobu zamietol a žalobcom uložil povinnosť nahradiť žalovanej trovy konania v sume 989,60 eur k rukám jej právneho zástupcu do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Právne svoje rozhodnutie vo veci samej odôvodnil § 123, § 124, § 126 ods. 1 a § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Na základe vykonaného dokazovania mal preukázané, že nehnuteľnosti patriace do vlastníctva účastníkov vznikli na základe geometrického plánu č. XXX-XXXX-XXX-XX z 30. marca 1982, ktorá skutočnosť medzi účastníkmi sporná nebola a žalovaná nezasiahla svojou činnosťou do pozemku žalobcov a výmera ich pozemku zostala nezmenená. V konaní bolo preukázané, že pozemok žalobcov, parc. č. XXXX/X, mala od začiatku výmeru 709 m<sup>2</sup> a nie výmeru 730 m<sup>2</sup>, ktorá je vedená v katastri nehnuteľností. K rozdielu vo výmere došlo na základe nepresnosti vyplývajúcej z použitých meracích prostriedkov, ktoré v roku 1982 chybné zamerali výmeru

pozemku a rozdiely vo výmere plôch boli zistené aj u pozemku žalovanej. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Na odvolanie žalobcov Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo 7. júna 2012 sp. zn. 3 Co 181/2010 rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 O.s.p. potvrdil a žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Právne svoje rozhodnutie vo veci samej odôvodnil § 123, § 124 a § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka a § 3 ods. 2 a 4, § 4 ods. 1, § 46 ods. 1 a § 70 ods. 2 zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že súd prvého stupňa náležite zistil skutkový stav veci a jeho právny záver je zákonu zodpovedajúci. Žalobcovia v odvolaní neargumentovali skutočnosťami, ktoré by mali za následok zmenu súdom prvého stupňa zisteného stavu alebo jeho právneho hodnotenia, ani takými, o ktorých by súd prvého stupňa pri rozhodovaní o veci nebol mal vedomosť alebo ktoré by nebol zvažil. Z konania pred súdom prvého stupňa i odvolacím súdom iný, než napadnutým rozsudkom vyslovený právny záver nevyplyva, a v odvolaní uvedené argumenty nie sú spôsobilé privodiť iné právne hodnotenie stavu veci. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 224, § 142 ods. 1 a § 151 O.s.p.

Na dovolanie pôvodnej žalobkyne, Q., Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 25. novembra 2013 sp. zn. 4 Cdo 162/2013 napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s poukazom na ustanovenie § 237 písm. b/ O.s.p., pretože odvolací súd konal s účastníkom, ktorý nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, keďže pôvodný žalobca 1/, B., zomrel ešte pred vyhlásením rozhodnutia odvolacieho súdu (10. apríla 2012).

Krajský súd v Bratislave, po zrušení mu rozsudku Najvyšším súdom Slovenskej republiky, uznesením vyhláseným na pojednávaní 7. mája 2015 rozhodol, že v konaní bude na strane žalobcu v zmysle § 107 ods. 1 O.s.p. konať ďalej s P. (ako právnym nástupcom pôvodných žalobcov 1/, 2/ - por. č.l. 436) a po opätovnom pripustení zmeny žalobného petitu (por. č.l. 438), rozsudok súdu prvého stupňa z 21. apríla 2010 č.k. 13 C 278/2005-254 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s poukazom na § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. z dôvodu, že medzi účastníkmi konania existuje naďalej spor týkajúci sa vzájomného vymedzenia predmetu dvoch vlastníckych práv, kedy určenie hranice je spôsobom určenia, ktorá časť zo spornej parcely patrí ktorému z dvoch vlastníkov susediacich pozemkov. Uviedol, že v odvolacom konaní boli účastníkmi produkované znalecké posudky, v ktorých znalci dospeli k rozdielnym záverom o tom, či zo strany žalovanej došlo v roku 2005 k posunutiu ohradného múru a tým k neoprávnenému zásahu do vlastníctva žalobcu. Znalecké posudky mali povahu len listinných dôkazov, keďže k ich vypracovaniu nedošlo na základe nariadenia znaleckého dokazovania súdom, ale na základe objednávky účastníkmi konania. Otázka určenia priebehu spornej hranice je otázkou odbornou, vyžadujúcou si odborné znalosti, preto sa javí nutné v ďalšom konaní doplniť dokazovanie znaleckým dokazovaním na spornú otázku priebehu hranice medzi susednými pozemkami. Znalecké dokazovanie nariadené súdom poskytne skutkový základ pre vyriešenie právnej otázky, či došlo k žalobcom tvrdenému zásahu do jeho vlastníckeho práva žalovanou. Odvolací súd uviedol, že závery prvostupňového súdu v napadnutom rozsudku sa vzhľadom na odlišnosť v obsahu a záveroch doposiaľ produkovaných listinných dôkazov javia nateraz ako predčasné a doposiaľ vykonané dokazovanie bez nariadenia znaleckého dokazovania ako nedostatočné.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie s poukazom na ustanovenie § 237 písm. b/, c/ a f/ O.s.p. z dôvodu, že ten, kto vystupoval v odvolacom konaní ako žalobca v čase rozhodovania odvolacieho súdu nebol de facto účastníkom konania, nakoľko neboli splnené procesné podmienky pre riadny vstup právneho nástupcu pôvodných žalobcov do konania. Podľa jej názoru podmienky pre zmenu účastníka neboli naplnené a preto sa javí rozhodnutie ako zmätočné. V prípade, ak dovolací súd túto skutočnosť nevyhodnotí ako vystupovanie účastníka, ktorý nemá spôsobilosť byť účastníkom konania (§ 237 písm. b/ O.s.p.), žalovaná má za to, že je potrebné toto konanie vyhodnotiť ako absenciu procesnej spôsobilosti (§ 237 písm. c/ O.s.p.), pretože dôvodiť len postupom podľa § 107 ods. 3 O.s.p. nepostačuje, keďže v dedičskom konaní došlo aj ku zmene vlastníctva z pôvodnej žalobkyne na súčasne označeného žalobcu. Žalovaná ďalej v dovolaní namietala, že procesne nesprávnym postupom súdu jej bola znemožnená realizácia práv účastníka občianskeho súdneho konania

(§ 237 písm. f/ O.s.p.) a tým bolo porušené zo strany krajského súdu jej právo na spravodlivý proces. V tejto súvislosti uviedla, že rozsudok Okresného súdu Bratislava III č.k. 13 C 278/2005-254 z 21. apríla 2010, ktorým bol zamietnutý návrh na určenie vlastníckeho práva proti žalovanej bol už v odvolacom konaní preverovaný a skutkové a právne dôvody v ňom obsiahnuté boli zo strany odvolacieho súdu akceptované rozsudkom 3 Co 181/2010-286 zo 7. júna 2012. K jeho zrušeniu Najvyšším súdom Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 4 Cdo/162/2013 z 25. novembra 2013 došlo výlučne z dôvodu úmrtia jedného z pôvodných žalobcov pred rozhodnutím odvolacieho súdu. Dovolací súd konštatoval procesnú vadu podľa § 237 písm. b/ O.s.p. a záväzný právny názor smeroval výlučne k odstráneniu tejto vady zistením právneho nástupcu a podľa výsledku takéhoto šetrenia k zvoleniu ďalšieho postupu v konaní. Krajský súd namiesto toho, aby v konaní zvolil správny postup podľa § 92 O.s.p., arbitrárne po predložení ďalších nových listinných dôkazov síce nariadil pojednávanie, ale nevyporiadal sa s ich oprávnenosťou v zmysle § 205a O.s.p. a porušené boli aj ustanovenia § 213 a nasl. O.s.p. o vykonaní dokazovania pred odvolacím súdom. Vo vzťahu k predloženému znaleckému posudku zo strany žalobcu dovolateľka uviedla svoje výhrady k nemu, považujúc ho predovšetkým za neprofesionálny a tiež nesprávny. S poukazom na hospodárnosť konania a priebeh doterajšieho konania považuje doterajšie dokazovanie za dostatočné pre konečné rozhodnutie vo veci. Pokiaľ odvolací súd pripustil nové dôkazy, mal sa s nimi vypořadat sám a vo veci rozhodnúť. Arbitrárnosť napadnutého rozhodnutia vidí žalovaná v nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia, čo sa týka rôznych záverov odvolacieho súdu bez toho, aby k takémuto postupu viedol názor dovolacieho súdu a bez toho, aby bol tento rozpor náležite zdôvodnený. Má za to, že neboli splnené podmienky pre zrušenie prvostupňového rozsudku, ktorým postupom sa len konanie zbytočne predlžuje, preto navrhla napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Žalobca vyjadrenie k dovolaniu nepodal.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno - v prípadoch Občianskym súdnym poriadkom výslovne stanovených - napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré už nadobudlo právoplatnosť. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach túto osobitosť dovolania často vysvetľuje konštatovaním, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je tretou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie z akýchkoľvek hľadísk (por. napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012). Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti, ktorá spolu s interpretačnou praxou dovolacieho súdu (tiež ústavného súdu i Európskeho súdu pre ľudské práva) sleduje zachovanie jedného zo základných princípov právneho štátu - princípu právnej istoty.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktoré má procesnú formu uznesenia. Proti uzneseniu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho

vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

V danom prípade je dovolaním napadnuté zrušujúce uznesenie odvolacieho súdu, teda uznesenie nevykazujúce znaky ani jedného z vyššie uvedených uznesení, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p.; prípustnosť podaného dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva. Proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo zrušené rozhodnutie súdu prvého stupňa, nie je prípustné dovolanie z iných dôvodov, než sú uvedené v § 237 ods. 1 O.s.p. (por. R 34/1995).

Dovolanie žalovanej by mohlo byť procesne prípustné, len ak by v konaní, v ktorom bolo vydané napadnuté uznesenie, došlo k procesnej vade uvedenej v § 237 ods. 1 O.s.p. Povinnosť skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z nich, vyplýva pre dovolací súd z § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa z tohto dôvodu neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal tiež otázkou, či v konaní nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska § 237 ods. 1 O.s.p. sú právne významné len tie procesné nedostatky, ktoré vykazujú znaky väd taxatívne v ňom vymenovaných; iné procesné vady konania alebo nesprávnosti rozhodovania, i keby k nim v konaní došlo, nezakladajú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia. Treba zdôrazniť, že pri posudzovaní existencie procesnej vady uvedenej v § 237 ods. 1 O.s.p. ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania, nie je významný subjektívny názor účastníka, ale len zistenie, že v konaní došlo k takejto vade.

Vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/, d/ až e/ a g/ O.s.p. v dovolaní namietané neboli a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania žalovanej preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

Žalovaná v dovolaní namieta, že v konaní došlo k procesnej vade uvedenej v § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký procesne nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva [v zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - por. napr. právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

Z obsahu dovolania vyplýva, že k dovolateľkou tvrdenému odňatiu možnosti konať pred súdom malo okrem iného dôjsť v dôsledku nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu (nepreskúmateľnosť). Najvyšší súd k tomu uvádza, že na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Toto stanovisko bolo uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 2/2016.

Najvyšší súd, stotožňujúc sa v preskúmvanej veci so závermi, na ktorých spočíva predmetné stanovisko, skúmal, či v danej veci ide o taký výnimočný prípad, kedy by nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladala vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Dovolací súd však nezistil, že by o takýto prípad v prejednávanej veci išlo; odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu obsahuje vysvetlenie dôvodov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie.

Z uvedeného vyplýva, že i keby dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu bolo (prípadne) nepreskúmateľné, nemohlo by to založiť prípustnosť dovolania žalovanej, pretože nejde o taký výnimočný prípad, kedy rozhodnutie neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov, pre ktoré odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvého stupňa.

Dovolateľka tiež namieta, že odvolací súd porušil ustanovenie § 213 a nasl. O.s.p.

Podľa § 213 ods. 1 O.s.p. je odvolací súd viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil súd prvého stupňa s výnimkami ustanovenými v odsekoch 2 až 7 O.s.p. V zmysle § 213 ods. 3 O.s.p. vtedy, keď má odvolací súd za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu opakuje sám.

Pri posudzovaní opodstatnenosti tejto námietky treba mať na zreteli, že (iba vtedy) ak sa odvolací súd chce odchýliť od skutkových zistení súdu prvého stupňa na základe bezprostredne pred ním vykonaných dôkazov, musí dokazovanie sám zopakovať a zadovážiť si tak rovnocenný podklad pre odlišné hodnotenie dôkazov v zmysle § 132 O.s.p. Pokiaľ tak nepostupuje, koná procesne nesprávne.

Nemožno však prehliadnuť, že ak by prípadne odvolací súd aj porušil ustanovenie § 213 ods. 3 O.s.p., nezakladá to procesnú vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu považuje tento procesne nesprávny postup odvolacieho súdu (len) za tzv. inú procesnú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., ktorá ale prípustnosť dovolania nezakladá (por. napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 190/2008, 3 Cdo 258/2012 a 3 Cdo 288/2014).

Podľa názoru dovolateľky má znaky odňatia možnosti pred súdom konať aj procesný postup odvolacieho súdu, ktorý zrušil odvolaním napadnutý prvostupňový rozsudok, i keď pre to - podľa jej presvedčenia - neboli splnené podmienky (§ 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p.).

Ak odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 O.s.p. a vec mu vráti na ďalšie konanie, napriek tomu, že pre to neboli dané procesné predpoklady a namiesto bolo iné rozhodnutie odvolacieho súdu (§ 219 O.s.p. alebo § 220 O.s.p.), ide o nesprávne rozhodnutie. Takéto nesprávne rozhodnutie ale nemožno stotožňovať s procesnou vadou konania odnímajúcou účastníkovi možnosť realizovať jemu patriace procesné oprávnenia v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Toto ustanovenie totiž dáva odňatie možnosti konať pred súdom výslovne do súvislosti iba s faktickou procesnou činnosťou súdu (procedúrou prejednávania veci), nie s jeho rozhodovaním. Navyše, po vrátení veci na ďalšie konanie súd pokračuje v prejednávaní veci a účastníkom konania zostávajú zachované ich procesné oprávnenia. Otázka dopadov takéhoto nesprávneho rozhodnutia na rýchlosť a hospodárnosť konania je z pohľadu § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. irelevantná.

Pokiaľ žalovaná v dôvodoch dovolania poukazuje aj na ustanovenie § 205a O.s.p., najvyšší súd považuje za potrebné na tomto mieste uviesť, že v prejednávanej veci odvolací súd doplnil dokazovanie s poukazom na ustanovenie § 129 ods. 1 a § 213 ods. 4 O.s.p. čítaním listinných dôkazov (znaleckých posudkov predložených účastníkmi v odvolacom konaní), pričom z obsahu spisu vyplýva, že pôvodní žalobcovia navrhovali už v konaní pred súdom prvého stupňa vykonať dokazovanie znaleckým posudkom (nešlo teda o nový dôkaz, ktorý nebol uplatnený pred súdom prvého stupňa), následne uznesením pripustil zmenu návrhu a s poukazom na doplnené dokazovanie zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa z dôvodu potreby doplnenia dokazovania vykonaním znaleckého dokazovania súdom prvého stupňa.

Dovolací súd uzatvára, že žalovaná nedôvodne namieta odňatie možnosti pred súdom konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

Dovolateľka namieta, že v konaní došlo aj k procesnej vade uvedenej v § 237 ods. 1 písm. b/, resp. c/ O.s.p., t.j., že v odvolacom konaní vystupujúci účastník (žalobca) nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený.

Dovolací súd vo vzťahu k týmto uvedeným námietkam poukazuje na doterajšiu ustálenú súdnu prax (napr. Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 26/2010 zo 4. mája 2010), ktorá vychádza z toho, že otázka vecnej legitimácie účastníka konania (aktívnej alebo pasívnej) nemá žiaden vplyv na prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 O.s.p. Ak súd nesprávne posúdi túto otázku, nejde o vadu konania, ktorá by spôsobovala tzv. zmätočnosť konania. Nedostatok hmotnoprávnej legitimácie (vecnej aktívnej alebo pasívnej) môže mať iba vecný dopad na výsledok sporu v podobe vydania meritórneho rozhodnutia, ktorým sa žaloba zamieta (obdobne porovnaj napr. R 34/1993). Argumentácia dovolateľky je preto v tejto časti nesprávna, z objektívneho hľadiska nie je spôsobilá založiť namietanú vadu konania. Od aktívnej alebo pasívnej legitimácie účastníka konania treba odlišovať spôsobilosť byť účastníkom konania (§ 19 O.s.p.) a procesnú spôsobilosť, t.j. spôsobilosť samostatne konať ako účastník konania (§ 20 O.s.p.). Dovolací dôvod v zmysle § 237 ods. 1 písm. b/ O.s.p. dopadá na prípady, kedy v konaní vystupoval ako účastník konania, ten kto nemal spôsobilosť byť účastníkom konania. Súd je povinný vždy skúmať, či ten, kto vystupuje v konaní ako účastník konania, má spôsobilosť byť účastníkom konania. Na nedostatok spôsobilosti byť účastníkom konania musí súd vždy prihliadnuť, a to aj bez návrhu a kedykoľvek v každom štádiu konania. Spôsobilosť byť účastníkom konania má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva. V sporovom konaní zákon za účastníkov konania označuje žalobcu a žalovaného (§ 90 O.s.p.); žalobcom je ten, kto podal žalobu a žalovaným ten, koho žalobca v žalobe za žalovaného označil, a to bez ohľadu na to, či takto označený žalobca alebo žalovaný je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti (t.j. či mu svedčí hmotnoprávna vecná aktívna alebo pasívna legitimácia). Spôsobilosti byť účastníkom zodpovedá spôsobilosť mať práva a povinnosti v zmysle § 7 a § 8 Občianskeho zákonníka (t.j. právna subjektivita a spôsobilosť na právne úkony). Okamihom narodenia má každá fyzická osoba spôsobilosť na práva a povinnosti (právnú subjektivitu), smrťou právna subjektivita fyzickej osoby zaniká. Spôsobilosť fyzickej osoby vlastnými právnymi úkonmi nadobúdať práva a povinnosti vzniká v plnom rozsahu plnoletosťou. Žalobcovi (P.) ako dospelaj a žijúcej fyzickej osobe zákon priznáva právnu subjektivitu, jeho pozbavenie alebo obmedzenie v právach a povinnostiach nebolo preukázané žiadnym súdnym rozhodnutím, preto je potrebné vychádzať zo stavu, že tento má aj spôsobilosť byť účastníkom občianskeho súdneho konania (§ 19 O.s.p.).

Pokiaľ teda dovolateľka tvrdila existenciu tejto vady, nedostatok spôsobilosti byť účastníkom konania, nedostatok procesnej spôsobilosti a nedostatok riadneho zastúpenia, ide o námietku zmätočnú, nemajúcu oporu vo vyššie citovanom zákonnom ustanovení, pretože žalobca má spôsobilosť byť účastníkom konania a aj procesnú spôsobilosť.

Dovolací súd však považuje za potrebné v tejto súvislosti uviesť, že obsah dovolacích námietok týkajúcich sa ustanovenia § 237 ods. 1 písm. b/, c/ O.s.p. (postupom podľa § 107 ods. 3 O.s.p. nemohlo dôjsť k zámene žijúcej účastníčky konania - Q. - ale malo sa tak stať postupom podľa § 92 ods. 2, 3 a 5 O.s.p.) smeroval k spochybneniu právneho posúdenia veci odvolacím súdom (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Súd ale právnym posúdením veci neodníma účastníkovi konania možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. (por. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 112/2001 uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a

rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 43/2003 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 50/2002 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 1/2003). Právne posúdenie vecí (por. § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) súdmi nižších stupňov je Najvyšším súdom Slovenskej republiky považované za relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (v tejto veci sa však o takýto prípad nejedná), zároveň je ale zhodne zastávaný názor, že (ani prípadné) nesprávne právne posúdenie vecí súdmi nižších stupňov nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., lebo (ani prípadným) nesprávnym právnym posúdením vecí súd účastníkovi konania neznemožňuje realizáciu žiadneho jeho procesného oprávnenia (por. napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 62/2010, sp. zn. 2 Cdo 97/2010, sp. zn. 3 Cdo 53/2011, sp. zn. 4 Cdo 68/2011, sp. zn. 5 Cdo 44/2011, sp. zn. 6 Cdo 41/2011 a sp. zn. 7 Cdo 26/2010). I keby teda dovolacie námietky napádajúce správnosť právnych záverov ohľadom aktívnej (hmotnoprávnej) legitímácie, o (ne)existencii určitých práv žalobcu k nehnuteľnosti, ktorá je predmetom konania, boli opodstatnené, ňou uvádzané skutočnosti by mali za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladali by ale prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 O.s.p.

Keďže prípustnosť dovolania žalovanej nemožno vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky ho odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods.1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodal návrh na jej priznanie (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.